

for dødt og magtesløst at være, og hvad der blev fremført af den ærede Forslagskilder, maa jeg betragte som noget Subjectivt, som en Anskuelse, en Stemning hos ham, jeg beklager, men som det glæder mig i dette Øieblik ad Erfaringens Veie at have hørt blive gjendreven af en anden æret Rigsdagsmand (E. C. Petersen), der selv er Medlem af et Menighedsraad. Min Overbeviisning er det, at skulle vi nogenstunde, skal Folketirken nogenstunde faae en Forsfatning, der skal være til Baade for den og for Folket, saa skal den bygges fra nederen af, og saa ville Menighedsraadene, navnlig paa Grund af den fuldstændige Frivillighed, hvormed de ere indførte, være et af de bedste, om ikke et af de bedste Grundlag for en kommende Kirkeforsatning.

Der er saa Mange, der i denne Sag have udtalt, om de vilde stemme for et Udvalgs Nedsættelse, og hvorfor de vilde, eller hvorfor de ikke vilde det, og den ærede Cultusminister opfordrede iastes temmelig stærkt til at nedsætte et saadant Udvalg. Jeg skal i den Anledning for mit Vedkommende erklære, at det vil være Rigsdagen bekjendt, at jeg, da en æret Secretair (Kraiberg) i Lørdags foreslog første Behandlings Afbrydelse og et Udvalgs Nedsættelse, ikke alene stemmede for dette Forslag, men gjorde, hvad jeg kunde, for at anbefale det. Sagen stiller sig imidlertid i dette Øieblik heelt anderledes. Jeg anbefalede, som man vil mindes, dengang Forslaget, fordi 1ste Behandling endnu ikke var tilende, og naar et Udvalg havde afgivet sin Betænkning, kunde jo første Behandling altsaa fortsættes om Udkastet, saaledes som det maatte være ændret af Udvalget. Det kan ikke blive Tilfældet nu; nu maatte Forslaget, efterat være gjennemgaaet af Udvalget, gaae umiddelbart til anden Behandling; men jeg forudsæer, eller troer at forudsæe, at fik vi et Udvalg nedsat, da vilde der fra dette Udvalg, hvis der kom et nyt Udkast, komme et, der var i den Grad afvigende fra det nærværende, at efter min Overbeviisning kunde en anden Behandling ikke være tilladelig, da det vilde være et heelt nyt Forslag, der altsaa skulde underkastes sin første Behandling. Jeg troer nu at turde udtale det som Thins-

gets Fællesmening, idetmindste som en Fællesmening for de fleste af Thingets Medlemmer, at man ikke vil gaae ind paa et Forslag om et Kirkeraad, der paa den Maade som det foreliggende skulde dele Ræderstanden og Rægsstanden imellem, der paa den Maade skulde overhugge og tvedele Menigheden, og jeg tør ligeledes udtale, at Rigsdagen, Folkethinget, heller ikke gaaer ind paa noget som helst Lovforslag, der vil give et Kirkeraad en betydelig Indflydelse paa Afgjørelsen af reent verdslige Sager. Jeg er fuldstændig enig med den ærede Rigsdagsmand for Holbæk Amts 2den Valgkreds (Tscherning) i det Stykke, at vi ikke skulle see at faae noget Kirkeraad, førend vi kunne faae det saaledes, at hvad det beslutter beslutter det endelig, saa at Intet fra Kirke-raadet skulde gaae til Rigsdagen; men saa skulde det da ogsaa udelukkende besatte sig med reent kirkelige Sager.

Jeg skal nu vende mig til den ærede Rigsdagsmand for Kjøbenhavns 5te Valgkreds (Lillisch), idet jeg med stor Glæde gjentager den Erklæring, han udtalte ligeoverfor mig, og idet jeg gjør den til min og underskriver den, den Erklæring nemlig, at jeg altid med Hensyn til interessante Oplysninger skal befinde meget tjenstvillig, selv ligeoverfor mine Modstandere. Den ærede Rigsdagsmand breidede mig, at jeg i mit første Foredrag brugte Udtrykket „Slesvig Stift“; han vidste ikke, hvor dette Stift laa, han vilde have at vide, af hvilke Amter det bestod o. s. v. Jeg turde nu maaskee allerførst erindre den ærede Rigsdagsmand om, at man ikke deler geistlige Stifter i Amter; men i Provstier, og disse igjen i Sogne, og naar han saaledes vilde have at vide, hvoraf dette Stift bestod, maatte han, hvis han vilde spørge correct, have spurgt mig, af hvilke Provstier, og ikke af hvilke Amter det bestod. Naar han dernæst ikke kjendte dette Stift, gav han derved vistnok tilkjende, at han hellere havde seet et andet Udtryk brugt; men naar den ærede Rigsdagsmand havde tænkt sig ret omhyggeligt om, vilde han have fundet, at jeg ikke kunde have brugt noget andet Udtryk end netop det, jeg brugte. Jeg kunde ikke have brugt det